

Αρείου Πάγου: 351/1990, Τμήμα Β'

Πηγή: ΔΕΝ 47/91 σελ. 220, ΕΕΔ 1991 σελ. 34, ΕΕΝ 1990 σελ. 728, ΝοΒ 1991 σελ. 564

Βλαπτική μεταβολή

Δικαιώματα μισθωτού εν περιπτώσει βλαπτικής μεταβολής της συμβάσεως εργασίας. Όρια διευθυντικού δικαιώματος κατά τον προσδιορισμό του είδους του τόπου και χρόνου παροχής της εργασίας. Επιτρεπτή η μετάθεση εκτός αν περιορίζεται εξ ειδικής διατάξεως νόμου ή εκ των όρων της συμβάσεως. Είναι βλαπτική η μεταβολή του είδους της παρεχομένης εργασίας όταν υποβιβάζεται ηθικά ή υλικά ο εργαζόμενος. Συνιστά βλαπτική μεταβολή ο υποβιβασμός μισθωτού ιματιοφύλακος ο οποίος τηρεί συγχρόνως βιβλία αποθήκης ιματισμού και εφοδιάζει τα τμήματα της επιχειρήσεως με ιματισμό, σε θέση τραπεζοκόμου. Στην εργασία του ιματιοφύλακος προέχει το πνευματικό στοιχείο, ενώ στην εργασία του τραπεζοκόμου προέχει το χειρωνακτικό στοιχείο. Περίπτωση καταχρηστικής καταγγελίας συμβάσεως μισθωτού μετά από βλαπτική μεταβολή την οποία δεν απεδέχθη.

Εισηγητής: Σ. ΣΙΓΑΛΟΣ.

Δικηγόροι: Χ. Βεργούλης, Δ. Γκαρίκος

Κατά τη διάταξη του άρθρου 7 του ν. 2112/1920, κάθε μονομερής μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως από τον εργοδότη βλάπτουσα υλικώς ή ηθικώς τον υπάλληλο παρέχει σ' αυτόν το δικαίωμα ή να θεωρήσει αυτήν ως άτυπον καταγγελίαν της συμβάσεως και να ζητήσει από τον εργοδότη του την υπό του νόμου προβλεπομένη αποζημίωση δι' απροειδοποίητον καταγγελίαν της συμβάσεως, ή να εμμείνει στους αρχικούς όρους της συμβάσεως, προσφερόμενος στην παροχή της εργασίας του σύμφωνα με τους αρχικούς αυτής όρους, οπότε στην περίπτωση μη αποδοχής αυτών από τον εργοδότη του περιέρχεται ούτος σε υπερημερία περί την αποδοχή αυτών και υποχρεούται να καταβάλλει στον υπάλληλο τους μισθούς του.

Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 52 ΑΚ, ο εργοδότης δικαιούται μεν κατά χρήση του εξ' αυτής συναγομένου διευθυντικού δικαιώματός του, προς το σκοπό οργανώσεως της επιχειρήσεως αυτού κατά τον προσφορότερο τρόπο, να καθορίζει την άσκηση της προς εργασία υποχρεώσεως των εργαζομένων και ειδικότερα να προσδιορίζει το είδος, τον τόπο και το χρόνο παροχής της εργασίας, επομένως και να μεταθέτει τον εργαζόμενο εις έτερο τόπο, αν η επιχειρηματική δραστηριότης ασκείται εις πλείονας τόπους, αλλ' υπό την προϋπόθεση ότι δεν περιορίζεται το δικαίωμά του τούτο στη συγκεκριμένη περίπτωση εξ ειδικής διατάξεως νόμου ή εκ των όρων της συμβάσεως.

Ούτω ο εργοδότης μεταβάλλων το είδος της παρεχομένης από τον εργαζόμενο εργασίας, που συμφωνήθηκε με τη σχετική σύμβαση, με την οποία μεταβολή υποβιβάζεται είτε ηθικά είτε υλικά ο εργαζόμενος, προέρχεται εις μονομερή βλαπτική δια τον εργαζόμενο μεταβολή των όρων της συμβάσεως και ο εργαζόμενος, μη αποδεχόμενος τη μεταβολή αυτή και εμμένων στην αρχική σύμβαση, περιάγει τον εργοδότη του σε υπερημερία περί την αποδοχή των υπηρεσιών του, ένεκα της οποίας υποχρεούται ο τελευταίος να καταβάλλει στον εργαζόμενο το μισθό του.

Στην προκειμένη περίπτωση το δικάσαν Εφετείο με την προσβαλλομένη απόφασή του δέχτηκε ότι, την 1.1.1985 η αναιρεσίβλητος ενάγουσα προσελήφθη ως ιματιοφύλακας με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου από το αναιρεσείον. Η αναιρεσίβλητος ήταν απόφοιτος γυμνασίου και είχε πτυχίο της σχολής ψυχολογίας Κ.Ε.Φ.Κ. Σπουδών Θεσσαλονίκης. Από της προσλήψεώς της εκτελούσε καθήκοντα ιματιοφύλακα, τηρώντας τα απαραίτητα από τον κανονισμό βιβλία και εφοδιάζοντας τα διάφορα τμήματα με ιματισμό. Παράλληλα συνόδευε τα παιδιά κατά τις εξόδους τους, προοριζόταν δε για να καταλάβει θέση κοινωνικής λειτουργού. Την 19.5.1987 η διοίκηση του αναιρεσειόντος της ανακοίνωσε ότι της αναθέτει προσωρινά, χωρίς να προσδιορίζει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, καθήκοντα τραπεζοκόμου και ότι στη θέση της τοποθετείται η «Α», η οποία μέχρι τότε εκτελούσε καθήκοντα τραπεζοκόμου. Σαν δικαιολογία της αλλαγής προβλήθηκε το γεγονός, ότι η «Α.» ήταν βαρήκοη και διεμαρτύροντο γι' αυτό οι τρόφιμοι του ιδρύματος. Τα καθήκοντα της τραπεζοκόμου συνίσταντο στο να ετοιμάζει την τραπεζαρία να σερβίρει τα

γεύματα και να βοηθάει στην κουζίνα. Για να εκτελεί κανείς όμως αυτά δεν απαιτείτο να έχει οξεία ακοή. Είναι προφανές ότι ο μισθωτός από ιματιοφύλακας να γίνει τραπεζοκόμος συνιστά βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας του, διότι στην πρώτη προέχει το πνευματικό στοιχείο, ενώ στη δεύτερη το χειρωνακτικό. Εξάλλου η τραπεζοκόμος εργάζεται και τα Σαββατοκύριακα και έχει εβδομαδιαία ανάπαυση άλλες ημέρες της εβδομάδος, ενώ το αντίθετο συμβαίνει με την ιματιοφύλακα. Η αναιρεσίβλητος την ως άνω μονομερή μεταβολή των όρων της συμβάσεως την εθεώρησε βλαπτική γι' αυτήν, και αρνήθηκε να την αποδεχθεί και εδήλωσε στους εκπροσώπους του αναιρεσειόντος ότι εξακολουθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες της υπό τους όρους, με τους οποίους από την αρχή προσλήφθηκε. Εις απάντηση της ως άνω δηλώσεως της αναιρεσιβλήτου το αναιρεσείον την 29.5.1987 κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας της.

Η καταγγελία αυτή, ενόψει των ανωτέρω που προηγήθηκαν αυτής και σαν συνέπεια αυτών υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλονται από την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικό και οικονομικό σκοπό του δικαιώματος και ως τοιαύτη είναι καταχρηστική και άκυρος. Τα ανωτέρω δεχθέν το Εφετείο και μετ' απόρριψη της εφέσεως του αναιρεσειόντος κατά της πρωτοδίκου αποφάσεως, με την οποία εγένετο δεκτή η αγωγή της αναιρεσιβλήτου με την οποία ζητούσε την καταβολή εις αυτήν από το αναιρεσείον εναγόμενο τους μισθούς του εις αυτήν αναφερομένου χρονικού διαστήματος, λόγω υπερημερίας του αναιρεσειόντος περί την αποδοχή των υπηρεσιών της μετά την ως άνω βλαπτική δι' αυτήν μεταβολή των όρων της συμβάσεως, ορθά τις άνω διατάξεις ερμήνευσε και εφήρμοσε και δεν παραβίασε αυτές, διέλαβε δε επαρκείς, σαφείς και άνευ αντιφάσεων αιτιολογίες επί του άνω ζητήματος της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως.⁽¹⁾

(1) Επικυροί 319/89 Εφ. Θεσ/νίκης.